

Veleposlaništvo Republike Slovenije
Washington

Številka: VWA070767

Datum : 24.12.2007

Obvestiti v MZZ:ZKM, ZDS, ZDB, ZDM, ZPD, ZEU, ZJV, ZAM, ZIE, ZVE, ZVP

Poslati izven MZZ: KPV

Država/organizacija: ZDA

Zadeva: Obisk PD Drobniča v ZDA

Povzetek:

V nadaljevanju prilagamo zabeležko pogovorov PD Mitje Drobniča s sogovorniki iz SD in NSC. Zabeležka je urejena po temah pogovorov.

Vsebina:

V nadaljevanju prilagamo zabeležko pogovorov PD Mitje Drobniča s sogovorniki iz SD in NSC. V NSC se je PD Drobnič srečal z namestnico NSA za regionalne zadeve J. Ansley, VP E. Abramsom, namestnikom NSA za strategijo globalne demokracije ter direktorjem za JVE B. Braunom, v SD pa s pomočnikom DS za evropske in evrazijske zadeve D. Friedom, pomočnico DS za okolje in znanost C. McMurray, namestnico pomočnika DS za evropske zadeve, pristojno za JVE DAS DiCarlo, namestnikom pomočnika DS za evropske zadeve, pristojnim za Kavkaz in CA DAS M. Bryzo, namestnikom pomočnika DS za BV zadeve DAS Daninom, direktorico za Iran B. Leaf ter VP H. Watsonom. Zabeležka je urejena po temah pogovorov.

- Vrh EU-ZDA: (NSC: namestnica NSA za regionalne zadeve J. Ansley)

Glede Vrh EU-ZDA v letu 2008 je Ansley dejala, da vrh vsekakor ne bo združen z aprilskim Vrhom NATO. Beli hiši se kot najverjetnejši čas vrha zdi junij 2008. VP Drobnič je predlagal, da se vrh izvede pred sestankom Evropskega sveta. Ansley je obljubila, da bodo čim prej predlagali vsaj okvirni termin vrha.

- Vrh EU-ZDA - vsebina: (NSC: J. Ansley)

Ansley je prepričana, da bosta naslednje leto najpomembnejši politični vprašanji Kosovo in Afganistan (ki bo glavni fokus Vrh NATO). Glede Kosova je sodelovanje med EU in ZDA ocenila kot zelo dobro. V deklaraciji bi si želeli tudi omembo Iraka in problematičnih držav ko so: Iran, Burma in Sirlja.

Predsednik Bush je zaskrbljen tudi nad stanjem na Kubi in Venezueli. Prepričan je, da lahko podpora opoziciji na Kubi (podobno kot v Gruziji in Ukrajini) prinese pozitivne rezultate. Politika ZDA do Kube ni sprememba režima, pač pa želja po demokratični tranziciji po smrti Fidela Castra. V deklaraciji na Vrh EU-ZDA bi želeli omembo Kube in Venezuele.

Prav tako želijo v deklaraciji omembo terorizma in neproliferacije. Obljubila je, da bo v deklaraciji uvrščen Visa Waiver program, saj ga predsednik Bush smatra za pomembnega.

Dejala je, da bodo v NSC pregled tem za deklaracijo naredili januarja 2008, ko bodo znani tudi morebitni novi predlogi ZDA.

Ansley je pohvalila pozitiven izid letošnjega Vrha EU-ZDA in konferenco o klimatskih spremembah na Baliu. Ustanovitev Čezatlantskega ekonomskega sveta (TEC) na letošnjem Vrhu EU-ZDA je ocenila kot zelo koristno. Poudarila je, da ZDA obravnavajo okoljevarstvena, gospodarska in energetska vprašanja v enem paketu, zato bi radi, da se to odraža v deklaraciji na Vrhu EU-ZDA tudi prihodnje leto. Glede gospodarskih vprašanj si predsednik Bush želi več akcije in manj razprav o procesu.

Dodatno:

AS Fried in PD Drobnič sta se dogovorila za razpored agende sestanka političnih direktorjev (glede predloga ZDA) 11.1.08 v LJ in sicer, da tema RF poleg ZB ostane na delovnem kosilu, Afganistan pa se prestavi na format trojke.

- **Kosovo:** (SD: AS Fried, DAS DiCarlo, DAS Bryza, NSC: BBraun)

AS Fried je pozdravil močno izjavo MZZ dr. Rupla glede Kosova (ob tem je že predlagal DS dr. Rice naj čestita kolegi dr. Ruplu). Po drugi strani izpostavil izjavo MZZ Lavrova, ki je grozil in izražal bojazni glede ureditve statusa Kosova. Nedvomno je ureditev statusa dejstvo, ki se bo zgodilo in ga bo vodila RS. Pozdravil tudi, da dr. Rupel v izjavi ni omenjal rokov.

Drobnič je nadalje predstavil slovensko videnje EU proceduralnega pristopa glede ureditve statusa Kosova (izredno zasedanje GAERCa po CDI/UDI ; vnaprejšnja priprava zaključkov) ob čemer je poudaril nujnost enotnosti DČ glede napotitve misije EVOP na Kosovo. Evropska enotnost se bo demonstrirala z napotitvijo EVOP, vendar EU najprej potrebuje odločitev GAERC, ter povabilo GS ZN, da prevzame misijo od ZN. Misijo EVOP bi na Kosovo po odločitvi lahko napotili v 10 tednih. Kosovska vlada mora ob razglasitvi povabiti ICO misijo, saj bo šlo za delitev suverenosti z ICO. Pravna podlaga za ICO je v Res. VS 1244. Frieda je zaprosil za podporo pri pridobitvi izjave GS OZN glede podpore za napotitev misije EVOP, saj imajo nekatere DČ EU težave pri sprejemu odločitve o napotitvi EVOP brez soglasja OZN. Drobnič je nadalje kot kritično izpostavil izjavo francoskega P Sarkozija, ki je vezal srbsko pot v EU na rešitev Kosova. RS zagovarja zgodnji podpis SAS s Srbijo (na prvem GAERCu 28.1.) – trenutno še ni konsenza znotraj EU (nasprotovanje Nizozemske).

Fried je glede podpore GS OZN za napotitev EVOP na Kosovo omenil, da se GS Ban Ki Moon nahaja pod pritiski RF in s tem v težki situaciji. ZDA imajo zagotovilo, da GS OZN ne bo omejeval napotitve, glede podpore pa bodo v razgovorih z njim ponovno izpostavili omenjeno željo EU. Fried je poudaril, da proceduralne odločitve ne smejo vplivati na zakasnitev procesa napotitve EVOP, saj gre že za dejansko primanjkovanje časa. ZDA bodo pomagale GS OZN v primeru njegovih težav z RF, RS pa mora znotraj EU dosceti čimprejšnjo napotitev EVOP. V EU velja prepričanje, da je z razglasitvijo samostojnosti Kosova potrebno počakati na volitve v Srbiji (20.1. in 3.2.), kar zna Srbska stran izkoristiti za zavlačevanje. CDI (op.: ameriška stran dosledno uporablja termin CDI) se ne sme vezati na volitve v Srbiji. Po mnenju DiCarlo bi bilo smiselno, da je seja kosovskega parlamenta, na kateri sprejmejo DI na nedeljo, ker RF tako ne bi imela časa za sklic VSZN. Vmes pa bi že prišlo do prvih priznanj. Glede priznanja vseh DČ EU po mnenju Frieda ni potrebno skrbeti, pomembna je odločitev o misiji EVOP (poudaril zadostnost Res VS 1244) in odprtju ICO, ob čemer se ne smemo ozirati na kritična stališča in izjave RF in Srbije. Spodbudil je RS, da v fazi priznavanja prva prizna Kosovo. Po ocenah ZDA 6 DČ EU v začetku ne bo priznalo Kosova, vendar če ga bo priznalo vsaj 15 od 27, bo to že zadostovalo. Slovensko vodstvo v

vlogi PEU bo tako kritičnega pomena. ZDA se zaenkrat izogibajo izjavam glede neodvisnosti Kosova, bodo pa, ko bo kosovska oblast oznanila neodvisnost, priznale Kosovo med prvimi. ZDA si prizadevajo, da Kosovo v prvih dneh prizna tudi čimveč izven EU držav. ZDA močno lobirajo pri Japonski, Turčiji, arabskih državah, ki so nakazale pripravljenost, da K priznajo brez odlašanja. Bryza je pojasnil, da bo Turčija glede definiranja statusa Kosova verjetno kooperativna (muslimanska naveza, vprašanje TNC) ter da se jih bo verjetno dalo prepričati glede napotitve EVOP na Kosovo. Notranji postopek glede priznanja v ZDA je zelo preprost – SD da priporoči NSC in predsednik podpise odločitev o priznanju. ZDA trenutno s Kosovarji draftirajo ustavo, situacija na terenu je ugodna. ZDA upajo, da Kosovarji ne bodo izgubili zaupanja vase, saj s tem ZDA izgubi svoj vpliv.

DiCarlo: Prepričanje velja (pogovor Lehne – DiCarlo), da GS ZN Ban težko pozove k prevzemu misije EDSP, preden pride do DI. Obstaja sicer možnost, da bi GS Ban v poročilu VS 08.01. vključil stavek (dikcijo je podal Lehne), ki bi EU omogočil napotitev ICO. Po DI mora takoj priti do priznanja držav, saj lahko tako GS ZN ugotovi, da je na terenu prišlo do spremenjene situacije in pozove EU, da prevzame misijo od ZN. ~~K/A bodo razglasili neodvisnost v dogovoru z ZDA in EU in bodo počakali na volitve v Srbiji, ker jim je bolj v interesu, da je srbski PR Tadic, kot Nikolic.~~ GS Ban bi moral zgolj poudariti "facts on the ground have changed" in povabiti EU, da napoti v pokrajino misijo. Ban zato ne potrebuje odločitve VS.

Drobnič je na koncu še izpostavil pomembnost gospodarskega in političnega razvoja Kosova po procesu CDI in priznanju, ki je kritičen za uspeh oz. gospodarski razvoj, dejansko samostojnost in približevanje Kosova evro-atlantskim strukturam in standardom. Drobnič je predstavil zavezanost RS glede prisotnosti in povečanja sil v KFOR (iz trenutnih 130 na 350 v 2008). Slovenija si prizadeva za oživitve in nadgradnjo t.i. solunske agende iz leta 2003, ki je državam Zahodnega Balkana postavila evropsko perspektivo. Omenil je prehod v načinu ocenjevanja t.j. nagrajevanja doseženega in ne destimulacija ob nedoseženih poglavjih.

- SAS in Srbija: (SD: DiCarlo, NSC: BBraun)

PD Drobnič pojasnil, da Belgija in Nizozemska vztrajata pri doslednem spoštovanju ICTY pogoja za podpis SAS. Komisar Rehn je po analogiji s Hrvaško predlagal ustanovitev Task Force za sodelovanje z Icty. Odločitev za ustanovitev Trojke lahko sprejemc šele prvi Gaerc, ki bo konec januarja. Opozoril na možnost sklenitve zgolj ekonomskega dela SAS.

DiCarlo, Braun: Zelo bi bile dobro, če bi Srbija SAS podpisala še pred DI Kosova, ker bi po razglasitvi delovalo, da gre za nagrado EU za izgubo Kosova, kar Srbi ne bi dobro sprejeli. ZDA bodo govorile z Nizozemsko – regiji bodo bolj pomagali, če bodo Srbijo pripustili dalje, kot če vztrajajo pri doslednem upoštevanju sodelovanja z ICTY. Morda bi pomagalo, če bi novi tožilec ICTYja Brammetz takoj po novem letu obiskal Srbijo in podal bolj spodbudne ocene, kot jih je v zadnjem poročilu podala Carla del Ponte.

- Makedonija: (SD: AS Fried)

Fried je pojasnil, da mora Makedonija ohraniti jasno evropsko perspektivo, čeprav se srečuje s težavami. Glede NATO Makedonija dela sicer boljše (ob uspešni Hrvaški in najmanj razviti, vendar hitro napredujoči Albaniji) vendar Grčija ostaja neomajna v stališčih glede imena in povabila na vrhu v Bukarešti. Drobnič je izpostavil nevarnost situacije, ko bi Makedonija dobila, poleg EU, še NATO negativno oceno (z nepovabilom). Fried je dodal, da mora EU Makedonijo prepričati v fleksibilnost glede imena, Grčijo pa, da sprejme omenjeno fleksibilnost.

DiCarlo, Braun: ZDA si želijo širitve z vsemi tremi kandidatkami. Makedoniji je potrebno sporočiti, da ni dovolj zgolj "the charm offensive", ampak je potrebno v zvezi z imenom kaj konkretnega storiti. Nerealno je pričakovati, da se bodo odrekli imenu Makedonija, po katerem je državo priznalo že velika večina držav, lahko pa storijo nekaj pravih odločitev, kot npr. preimenujejo letališče. Pri teh priporočilih Makedoniji je slov. vloga lahko zelo dragocena. Makedonija bi morala biti del rešitve v regiji, ne pa da je zdaj del problema. ZDA glede imena tudi močno pritiskajo na Grčijo.

- **BiH:** (NSC: BBraun)

BBraun: Policijska reforma ni bila dobro vodena. Poudarek EU bi moral biti na koordinaciji policije. Dodik se ne bo odpovedal policiji RS, želi pa prispevati h koordinaciji.

- **BVMP:** (NSC: VP E. Abrams, namestnik NSA za strategijo globalne demokracije, SD: DAS Danin):

Drobnič je na kratko predstavil naše videnje razvoja BVMP po Annapolisu in pariški donatorski konferenci. Obe strani morata izpolniti zaveze. Neustavitev širitve naselbin s strani IL lahko prekine sodelovanje arabskih sosed, katerih podpora je v BVMP nujna. Po Annapolisu EU vidi priložnost v večjem angažiranju ZDA, posebno pomembnost gre pripisati napovedanemu obisku P Busha v regiji januarja 08 (pomembna predsednikova angažiranost). Sodelovanje vseh članov Kvarteta je nujna. Izrazil je razočaranje nad delom Kvarteta s strani nekaterih v EU. Obvestil je o donaciji 200.000 EUR Palestinskim oblastem s strani SI. Sogovornika je povprašal, kako ZDA vidijo vlogo Kvarteta glede na napovedan večji angažma ZDA ter kdaj so predvidena nadaljnja srečanja Kvarteta.

Danin je pojasnil, da ZDA delajo tesno skupaj s predstavniki Kvarteta. Nedavno srečanje Kvarteta ob robu pariške konference to dokazuje. Kvartet je neformalna (neoperativna) institucija, ki je začela delovati v letih 2002/2003 in sicer kot odgovor na dejanja takratnega palestinskega voditelja Arafata, ki je v pogajanjih Evropejce usmerjal proti prizadevanjem ZDA in OZN. Danes se Kvartet nahaja v drugačni obliki in predstavlja možnost dialoga članic. Ne gre za telo OZN (zaradi interesa IL - je pa zastopan s predstavnikom OZN) in pomaga zgolj koordinirati aktivnosti in implementirati ideje. Kvartet se sestaja ad hoc, npr. v l. 2007 se je sestel desetkrat. Abrams je menil, da sta glavna člana Kvarteta EU in ZDA, ki tudi finančno največ prispevata. Namen sodelovanja v Kvartetu je boljše usklajevanje stališč med EU in ZDA. Vloga ZDA je nadzor nad implementacijo Road Map-a. Stališča EU in ZDA se razlikujejo predvsem v tem, da so ZDA bolj prizanesljive do izraelskih samoobrambnih akcij. Predsednik Bush razume, da je Izrael tarča vsakodnevnih napadov. Naslednje srečanje se pričakuje nekje februarja/marca 2008 (po Bushevem obisku v BV regiji in pred Arabskim vrhom marca 08). Po imenovanju PO Blaira in velikem angažiranju in političnih prizadevanjih DS dr. Rice, da premakne BVMP naprej, so ZDA s predsednikom Bushem na čelu uspele izvesti konferenco v Annapolisu, ki je prinesla napredek in momentum v pogajanjih, ki ga danes ne gre izpustiti. Po oceni ZDA je spoznanje regije BV, da se BVMP sedaj posveča tudi predsednik Bush (in ne samo DS dr. Rice) je dvignilo stopnjo zaupanja v pogajanjih. PO Blair mora sedaj delati na izgradnji institucij PA, ki bodo lahko prevzele oblast. EU igra pri tem veliko vlogo, tako pri nujenju humanitarne, kot varnostne plati. Glede pariške konference je Danin poudaril, da sta EU (največja samostojna donatorica) in ZDA prispevali nezanimljivo donacijo PA, kar pa ni bil primer pri naftno bogatih arabskih državah. Abrams ni povsem zadovoljen nad rezultatom Pariške konference, saj je prišlo do veliko obljub o finančni pomoči, a realizacija tovrstnih obljub je velikokrat

težka. Palestinci v tem trenutku potrebujejo denar v gotovini za proračun in ne le projektne obljube. Menil je tudi, da so arabske države prispevale veliko premalo.

Na vprašanje, kako vidi nadaljevanje bližnjevzhodnega mirovnega procesa je Abrams odgovoril, da je potreben napredek na dveh področjih:

- 1) Na diplomatskem področju: Gilj za leto 2008 je podpisati mirovni sporazum med Izraelci in Palestinci in končati terorizem. Opozoril je, da cilj ni implementacija sporazuma oz. ustanovitev palestinske države. Tako pričakovanje bi bilo nerealno, saj naj bi bilo med drugim na podlagi sporazuma potrebno preseliti približno 100.000 izraelskih naseljencev, kar se ne more zgoditi že v letu 2008.
- 2) Na terenu: Napredek na diplomatskem področju nujno potrebuje sočasni napredek na terenu. Začeti moramo izboljševati življenja Palestincev na Zahodnem bregu. Če se to ne zgodi, bodo začeli zgubljati zaupanje v palestinsko vodstvo in diplomatski proces. Izboljšanje stanja na terenu je naloga odposlanca Tony-ja Blair-a.

Na vprašanje, kako pristopiti do reševanja problematike v Gazi, je Abrams dejal, da odgovora za to ne bo mogoče najti, dokler ne zapremo koridorja Filadelfi, ki je sedaj zelo slabo nadzorovan. Tam je zelo razvito tihotapstvo. ZDA menijo, da Egipt nima interesa za reševanje te problematike. Izrael pa si ne upa poskusiti zapreti koridorja, ker bi bila s tem povezana vojaška akcija verjetno zelo krvava.

Abrams je dejal, da se Abu Mazen (AM) zaveda, da bi mu sporazum z Izraelom koristil, saj bi na njegovi podlagi lahko izvedel referendum, ga dobil in tako de-legitimiziral Hamas v Gazi. Še več, AM bi bil zelo vesel, če bi Izrael Hamas odstranil iz Gaze. AM se ne želi pogajati s Hamasom in prav je tako. Če bi se namreč začel pogajati s Hamasom, bi to pomenilo konec pogajanj z Izraelom. V vsakem primeru se morajo pogajanja med Palestinci in Izraelci nadaljevati, čeprav Abrams ne vidi rešitve v bližnji prihodnosti. Palestinci morajo povečati varnost na svojih teritorijih, kar bi omogočilo umik Izraela in posledično povečalo podporo AM-ju.

- Iran: (SD: Office Director for Iran B. Leaf)

Drobnič je omenil, da bo tema Irana visoko na agendi regionalnih tem tudi v času slovenskega PEU. Leafovo je seznanil s telefonskim pogovorom MZZ dr. Rupla in iranskega MZZ Motakija pred decembrskim zasedanjem ES. Motaki je klical z namenom pridobivanja podpore za omilitev stališč EU glede spornega iranskega jedrskega programa ter istočasno za podpis bilateralnega sporazuma za kulturno sodelovanje. RS pogovore in podpis zavlačuje ter ga skuša vezati na dialog o zagotavljanju ČP v Iranu.

Leafova je predstavila situacijo v Iranu, ki je nastala po izdaji poročila NIE. Poročilo NIE je dokaz, da je jedrski program obstajal in da so ga zaustavili l. 2003 (a ne suspendirali). V Iranu, kljub drugačni percepciji, obstaja opozicija (racionalne sile) znotraj trenutnega režima, ki kritično ocenjuje delo predsednika Ahmedinežada (tudi na ostalih, ne samo jedrskem področju). Leafova je predstavila napore ameriške administracije po svetu glede prepričevanja vladnih in finančnih sektorjev za prekinitev sodelovanja z iranskimi finančnimi institucijami. Slednje delujejo v smeri financiranja terorizma in proliferacije. ZDA so se pripravljena direktno pogajati z Iranom (DS dr. Rice oznanila to že večkrat, kar predstavlja zgodovinsko priložnost po l. 1979, ko so bili prekinjeni diplomatski odnosi), kar ni naletelo na pozitivni iranski odziv. Tudi letos začeti pogovori ZDA/Iran v Bagdadu na temo Iraka niso obrodili zelenega cilja t.j. dvig nivoja zaupanja in s tem nadgradnje dialoga. Iran je trenutno izoliran (tako v regiji, kot v svetu) saj podpira le uporniška gibanja v regiji.

Režim v Teheranu tudi ni pripravljen na večje premike v pogajanjih z mednarodno skupnostjo. Poročilo NIE ni spremenil plana ZDA glede nadaljevanja pritiskov na Iran in sicer: a) nameravajo »povečevati stroške« Iranu za nespoštovanje mednarodnih varnostnih standardov ter b) nadaljujejo delo na multilateralni fronti glede Res. VS proti Iranu, ki bo predvidoma vložena v januarju 2008.

Drobnič je pojasnil, da je v času obiska MZZ RF Lavrova v LJ, slednji poudaril, da Iran zameri ZDA predvsem stališče, da je sprememba režima v Teheranu edina pot do rešitve spornih vprašanj. Leafova je poudarila, da večkrat slišijo omenjen očitak, vendar ob tem vidijo dejansko zaskrbljenost iranskih voditeljev. Iranci hkrati budno spremljajo pogajanja ZDA z Severno Korejo. Stališče ZDA je, da v kolikor vodja ameriške diplomacije ponudi možnost pogajanj, to pomeni, da so se ZDA pripravljene pogovarjati s trenutno vlado. Vsekakor pa gre v prvi vrsti za izražanje ameriških zahtev po spremembi obnašanja in ne po spremembi režima.

- Libanon: (NSC: Abrams)

Francoski predsednik Sarkozy je 21. decembra po telefonu govoril s predsednikom Bushem, zunanji minister Kouchner pa z državno sekretarko Rice. Oba francoska sogovornika sta bila razočarana nad obnašanjem Sirije in dejala, da so jima sirske oblasti lagale. Abrams meni, da se s tem končuje trud za vzpostavljanje konstruktivnih odnosov s Sirijo. Srečanja na visoki ravni z zahodnimi voditelji Sirijci napačno interpretirajo. Od konference v Annapolisu naprej se vedejo vedno slabše (čez 30 aretiranih aktivistov opozicije, uboj libanonskega generala Francois-a El Hadž-a). Libanonske inštitucije imajo pri delovanju zaradi vpletanja Sirije velike težave. Potrebno je začeti s pritiski na Sirijo, saj drugače le-ta ne bo odnehala. Ansley je predlagala, da s pritiski začne tudi EU. Predsednik Bush in predsednik Sarkozy naj bi se strinjala, da je potrebno za obnašanje Sirije odgovoriti s sankcijami.

- Egipt: (NSC: Abrams)

Abrams se je strinjal z VP Drobničem, ki je kot nerazumljivo označil zatiranje sekularnih opozicijskih strank s strani egiptovskih oblasti, saj je to le voda na mlin stranki Islamsko bratstvo.

- RF/Abhazija: (SD:AS Fried)

Fried je glede RF in bojazni po sočasnem priznanju Abhazije (ob CDI Kosova) pojasnil, da situacija ni jasna, saj edino Putin lahko odloča o tem. V kolikor pride do priznanja Abhazije s strani RF, ZDA pozivajo zaveznice, da je potrebno dejanje javno obsoditi, izolirati RF glede tega ter izraziti podporo Sakašviliju. RF bo želela ustvariti zmedo in provokacijo, Gruzija pa si ob tem ne sme privoščiti napake. Gruzijo je potrebno zavezniško zaščititi in od nje obenem zahtevati ustrezne spremembe (hug and squeeze). Drobnič je omenil rusko stališče glede možnosti separatističnih teženj v republikah RF. Fried je ob tem dodal, da je RF blokirala proces v OZN glede sprejetja resolucije za Kosovo, sedaj jim ostaja bojazen. ZDA menijo, da Kosovo ne predstavlja precedensa v nobenem primeru.

- Južni Kavkaz / Gruzija: (SD: DAS Bryza)

PD Drobnič je poudaril, da ne vidimo radikalnih sprememb v času našega PEU za regijo Južnega Kavkaza. Omenil je obisk ministrske trojke 4.-6.2.08 v regiji, kar je DAS Bryza ocenil kot zelo pozitivno in pomembno. Posebej je to pomembno za Gruzijo, ki sedaj nujno potrebuje zaveznice. Na ozemlje Gruzije je bilo v začetku avgusta 07 (sicer neuspešno) izstreljen ruski projektil, kar je Gruzija sprejela z upravičeno bojaznijo. PEU Portugalska se je odzvala preveč plašno, v Evropi so se pojavili pomisleki o dejanskosti napada. ZDA imajo

posnetek radarske sledi, ki dokazuje gruzijska poročila. Zaradi delnega nezaupanja na evropski strani in dejanskega ruskega napada je v Gruziji nastala napetost. Bryza je nadalje ocenil, da je G zainteresirana v prvi vrsti za članstvo v NATO in ne še za EU. Vsekakor pa je podpora EU za G kritično pomembna.

- J Kavkaz / Turčija / Armenija / Azerbajdžan: (SD: DAS Bryza)

Bryza pojasnil, da ZDA spodbujajo Armence in Turke po nujnosti napredka v bilateralnih odnosih in korakih (železniška povezava, energetske povezave..). Napredek pogovorov je obstal nedavno zaradi t.i. armenske resolucije v PD Kongresa, za kar bi morala armenska stran turški pojasniti, da lobiranje armenskega lobija v ZDA ni bila odločilna za začetek razprave glede genocida oz. postopka sprejetja resolucije. Bryza je izpostavil, da ostaja neraziskano tudi točno zgodovinsko dogajanje v regiji v začetku 20. stoletja, kjer naj bi bile prisotne tudi armenske teroristične akcije. Odprtje armenskih arhivov, ki so v ZDA lahko spremeni vprašanje armenskega genocida ter omogoči prenos diskusije iz politične na ekspertno raven.

Dogajanje na Južnem Kavkazu je v veliki meri odvisno tudi od razvoja vprašanja Nagorno Karabaha (NK). Bryza je ocenil, da je v sporu NK potrebno doseči še nekaj manjših korakov in da je situacija blizu rešitve. Armenija se nahaja pred volitvami, kar zna prinesiti tudi določene spremembe, upa da v pozitivno smer. Armenija se je pripravljena umakniti s 7 spornih področij, zavezujejo se za izvedbo referendumu na Karabahu (verjetno, a ne sigurna izvedba referendumu enkrat v prihodnosti), kar potrebujejo kot argument za notranje politično pomiritev. Omenjen dogovor bo verjetno pripeljal do osnovanja nekakšnega portektorata Karabaha z mednarodnim opazovanjem, omogočil naselitev Azerbajdžancev ter s tem vzpostavil relativno varno vsakodnevno delovanje teritorija.

- Ciper: (SD: DAS Bryza)

Drobnič podal oceno glede na nedavne pol. konzultacije in sicer, da je J Ciper zadovoljen s trenutno situacijo oz. statusom quo, kar bi lahko ohranjali še naprej. Dodal je, da se EU v času slovenskega PEU ne bo uspela, zaradi reševanja Kosova, poglobljeno posvečati reševanju ciprskega vprašanja. Bryza je sprejel razlago ter omenil, da do spremembe lahko pride le, v kolikor Papadopolus izgubi na volitvah, kar je sicer težko verjetno. ZDA J Ciprčane opozarjajo, da je vsak dan, ko se odlaga reševanje ciprskega problema, S Ciper (TNC) bližje priznanju s strani držav BV in s tem rešitvi vprašanja na osnovi 2 state solution. OZN bo verjetno po ciprskih volitvah želela obnoviti pred leti začetni proces, izdelala priporočila, GS OZN pa bo verjetno imenoval novega visokega predstavnika za ciprsko vprašanje. ZDA večkrat opozarjajo Ciper na nujnost 6 mesečnega obnavljanja oz. podaljševanja mirovne misije OZN, kar ne bo šlo v nedogled. Drobnič je ob tem pojasnil, da turška stran opozarja na ciprsko nasprotovanje začetka izvajanja dogovorjenih t.i. dobrih gest (odprtje pristanišč..).

- Klimatske spremembe: (SD: AS McMurray, VP Harlan Watson)

Področje energetske varnosti in klimatskih sprememb bo ena izmed glavnih prioritet slovenskega predsedovanja. Znotraj EU se zelo veliko pozornosti namenja proučevanju varnostnega vidika vpliva klimatskih sprememb. Visoki predstavnik Solana je zadolžen za pripravo informacije na to temo, ki bo obravnavana na marčevskem Svetu. SI si bo prizadevala v času predsedovanja omenjeno vprašanje vključiti na agende pogovorov z vsemi tretjimi državami.

PD Drobnič je nadaljeval, da se lahko strinjamo z oceno, da je rezultat pogajanj na Baliju pozitiven. Sedaj imamo okvir in časovnico za nadaljevanje pogajanj. EU podpira nadaljevanje pogovorov v okviru UN, saj je mnenja, da UN proces predstavlja pravi institucionalni okvir reševanja problematike klimatskih sprememb.

McMurray se je strinjala z oceno, da je srečanje na Baliju prineslo pozitivne zaključke. Sedaj imamo časovnico, ki omogoča, da nadaljujemo s procesom. Cilji predsednikove iniciative Major Economies Meeting -MEM so inkorporirani v zaključnem dokumentu z Balija. ZDA podpirajo UN proces in nadaljevanje pogovorov v tem okviru. MEM ne predstavlja konkurenčnega procesa, ravno obratno, ustvariti želi produktivne inpute, ki bodo pomagali UN procesu. Nadaljevala je, da ZDA novo srečanje MEM planirajo konec januarja na Havajih, tretje pa naj bi potekalo februarja v Parizu.

Watson je povedal, da bo dinamika srečanj v letu 2008 izredno velika. Prvo srečanje po Baliju o post Kyoto ogrožju bo potekalo marca/aprila, kjer se bo potrebno dogovoriti o delovnem programu. Do konca 2008 naj bi se nato srečali še trikrat. Čaka nas zelo bogat in delovni intenziven proces, da bomo uspeli do 2009 uresničiti zastavljene cilje. Watson je izrazil željo, da se bo državam na prvem srečanju po Baliju uspelo zediniti glede programa dela, saj je na razpolago relativno malo časa. Dejstvo je, da bo na prvem srečanju zakročilo veliko dobrih idej, ki jih bo potrebno prioritizirati, poleg tega bo potrebno najprej začeti razpravo o sprejeti časovnici, nato pa se posvetiti detajlom. Dodal je še je želja DS dr. Rice, da iniciativa MEM konstruktivno prispeva k UN procesu, zato ZDA načrtujejo prve konkretne inpute MEM iniciative enkrat do poletja prihodnje leto.

PD Drobnič je povedal, da IPCC poročilo iz aprila letos nazorno kaže, da klimatske spremembe predstavljajo problem, kateremu je potrebno nameniti veliko pozornosti. Pri tem je partnerstvo med ZDA in EU izrednega pomena. Potrebno je, da preučimo, kako se pri naslavljanju te problematike lahko najbolj uskladimo ter poskušamo premostiti razlike v naših pristopih. Prav tako je pomembno, da bomo pri oblikovanju novih ekonomskih in razvojnih politik upoštevali aspekt vpliva klimatskih sprememb.

McMurray je izpostavila, da je pri obravnavanju sodelovanja med EU in ZDA v obzir vzeti dobro sodelovanje na številnih drugih področjih - Montreal protokol, conservation in še nekaterih. Naslavljanje klimatskih sprememb je samo eno področje, kjer se naši pristopi razlikujejo, kar vsekakor ne sme zamegliti dobrega sodelovanja na drugih področjih.

Na vprašanje PD Drobniča glede organizacije HLD on Climate Change je Watson povedal, da so njegovo organizacijo načrtovali v času portugalskega predsedstva, vendar jim tega na žalost ni uspelo. Zaenkrat še vedno potekajo dogovarjanja, kam bi ga bilo najbolje umestiti ter se izogniti možnosti nastanka pojava utrujenosti zaradi prevelikega števila načrtovanih srečanj.

PD Drobnič je povedal, da bo za SI izrednega pomena Vrh EU-ZDA, ki bo prihodnje leto potekal v SI. Ena izmed pomembnih dosežkov zadnjega Vrha je bila deklaracija na temo energije in okoljske zaščite. SI želi graditi na uspehu zadnje deklaracije, ki jo želimo nadgraditi. PD Drobnič je omenil nadgradnjo v smislu določitve standardov za naslednjo generacijo biogoriv, razvoja naprednih tehnologij in tehnologij zajetja in skladiščenja ogljika ter sodelovanja na področju raziskovalnih dejavnosti. Uspešen zaključek Bali konference ter prihodnja srečanja lahko pripomorejo k oblikovanju uspešne deklaracije Vrha.

McMurray je menila, da želijo s SI tesno sodelovati glede predvidene deklaracije na temo energije in klimatskih sprememb. Watson je dodal, da se veselijo sodelovanja z SI, vendar se ne nameravajo podpisati pod nobeno deklaracijo, ki bi vsebovala kakršnekoli zavezujoče obveze glede zniževanja GHG.

A.B., T.F., T.R., M.T.M. /Žbogar